

УДК 316.722.2:[373.5:796.011.3-053.5(477)]

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.2.16>

Сороколін Н. С.

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ МОВЛЕННЄВИХ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ У ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

У статті розкриваються шляхи впровадження мовленнєвих ключових компетентностей у фізичне виховання учнів закладів загальної середньої освіти. Це такі ключові компетентності, як: «Вільне володіння державною мовою», «Спілкування рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами». На основі модульної контрольної роботи під час курсової перепідготовки учителі фізичної культури окреслили педагогічні ситуації, методичні підходи та прийоми, які дають можливість засобами фізичного виховання впроваджувати ці ключові компетентності. Модульна контрольна робота укладена в межах спецкурсу курсів підвищення кваліфікації «Модернізація шкільного фізичного виховання в умовах нової української школи». Програма спецкурсу передбачала впровадження трьох змістових модулів: 1. Фізкультурна освітня галузь, її місце та особливості впровадження в межах освітньої реформи «Нова українська школа». 2. Трансформація фізичного виховання та програмні вимоги з фізичної культури в умовах освітніх змін. 3. Ключові компетентності реформи «Нової української школи». Упродовж трьох змістових модулів учителі фізичної культури мали можливість розвинути професійні компетентності для здійснення навчальної, методичної, фізкультурно-оздоровчої та гурткової роботи в умовах стандартів нової української школи; опанували техніки формування оцінювання; продемонструвати вміння моделювати урок фізичної культури на засадах компетентнісного підходу та готовність до впровадження ключових компетентностей. Встановлено, що основними шляхами впровадження мовленнєвих ключових компетентностей є проведення заходів під час олімпійського тижня, уроку; послугоування державною мовою упродовж уроку; реалізація ключових компетентностей у спортивно-масовій роботі школярів у позанавчальний час та створення педагогічних ситуацій, під час яких учням делегується повноваження учителя упродовж уроку.

Ключові слова: ключова компетентність, учителі фізичної культури, засоби, курсова перепідготовка.

У Законі України «Про освіту», прийнятому Верховною Радою України 05.09.2017 р., № 2145-VIII, зазначено, що основною метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії із природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності [9, с. 1].

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Це такі компетентності, як: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені стандартом освіти [3, 8]. Варто зазначити, що впровадження кожної ключової компетентності має реалізовуватися під час вивчення кожного предмета упродовж навчання в школі. Тому постає потреба у пошуку шляхів упровадження кожної ключової компетентності у фізичне виховання здобувачів освіти.

Впровадження компетентнісного навчання у зміст початкової та базової середньої освіти активізували наукові пошуки вітчизняних науковців, таких як: Л.М. Гриневич (2016); Р.Б. Шиян (2018); Т.Г. Діба (2016); С.О. Моїсєєв (2019); В.М. Гузар (2019); Г.Ф. Жиров (2021); С.Б. Хлібкевич (2020); Т.О. Лимар (2020). Вітчизняні вчені акцентують увагу на потребі освітніх змін [1, с. 4]; на запровадженні компетентнісного підходу до навчання школярів із фізичного виховання [2, с. 425] та упровадження ключових компетентностей у професійну підготовку фахівців фізичного виховання [4, с. 64]; на оптимізації процесу фізичного виховання з використанням компетентнісного підходу [5, с. 353]; на підготовці вчителя нової української школи, сучасного стану та перспектив [6, с. 175]; на ризиках та можливостях компетентнісно орієнтованого фізичного виховання учнів Нової української школи [7, с. 103]; на можливостях упровадження ключових компетентностей у фізичне виховання [10, с. 170] та окремих ключових компетентностей Нової української школи [12, с. 105]; на сучасних тенденціях підготовки вчителя фізичної культури в контексті компетентнісного підходу [13, с. 92] та розроблення навчальних програм відповідно до стандарту фізкультурної освітньої галузі НУШ [11, с. 120; 14].

Питання впровадження ключових компетентностей в систему шкільної освіти є актуальними і в дослідженнях зарубіжних науковців: R. Hamilton, S. Farruggia, E. Peterson, S. Carne (2013); B. Jevtić, G. Đorić, D. Milošević (2019), які розкривають характерні зміни в системах освіти під впливом компетентнісного навчання [16, с. 50], реалізацію ключових компетентностей [15, с. 265; 17, с. 85]. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, ми не знайшли наукових праць, які би розкривали сутність та шляхи впровадження

ключової компетентності «Вільне володіння державною мовою» у фізичне виховання, що дало нам змогу сформулювати мету нашого дослідження.

Мета – встановити шляхи впровадження мовленнєвих компетентностей у фізичне виховання школярів.

Досягнення мети дослідження базувалося на основі написання модульної контрольної роботи, суть якої – укласти педагогічні ситуації або методичні підходи, методичні рекомендації впровадження мовленнєвих ключових компетентностей. На основі відповідей 135 учителів фізичної культури під час курсової перепідготовки у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського ми виокремили шляхи впровадження цих ключових компетентностей. До дослідження залучений 71 учитель фізичної культури вищої кваліфікаційної категорії, що становить 52,59%; 30 осіб – першої (22,22%); 12 осіб – другої кваліфікаційної категорії; 18 молодих фахівців з освітньою кваліфікаційною категорією «спеціаліст» (13,33%) та 3 особи з освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» (2,22%) (рис. 1).

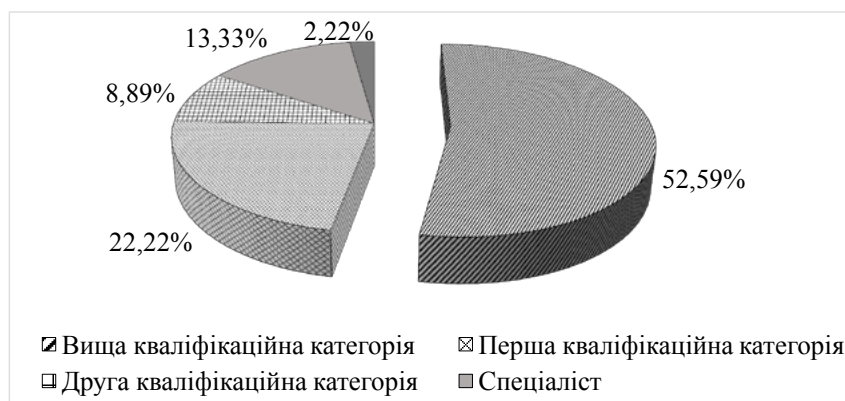

Рис. 1. Відсоткове значення учасників дослідження

На основі наших попередніх досліджень [10, с. 170], які базувалися на опитуванні 341 учителя фізичної культури із семи областей України, а саме: Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Вінницької, Дніпропетровської, Івано-Франківської та Херсонської, ми можемо стверджувати, що учителі акцентують увагу на різних рівнях складності реалізації ключових компетентностей: від легкості до складності та неможливості. На думку учителів фізичної культури, найлегше формувати ключову компетентність «Вільне володіння державною мовою» (89,6%) та «Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності державної) та іноземними мовами» – (56,1%).

Встановлено, що основними шляхами впровадження ключової компетентності «Вільне володіння державною мовою» є заходи, які можна класифікувати за декількома групами:

1) проведення заходів під час олімпійського тижня, олімпійського уроку (ознайомлення учнів із видатними українськими спортсменами, олімпійськими чемпіонами; бесіди державною мовою про останні новини світу спорту; історію виникнення Олімпійських ігор у Стародавній Греції, сучасності, історію виникнення видів спорту; розв'язування кросвордів на олімпійську тематику);

2) послуговування державною мовою упродовж уроку (подання команд, пояснення завдань уроку, подання освітнього матеріалу, підведення підсумку, повідомлення та повторення техніки безпеки упродовж уроку, пояснення правил гри, суддівство державною мовою.

Учителі фізичної культури, послуговуючись державною мовою, розповідають умови естафет, змагань; формують вміння у школярів правильно використовувати термінологію під час виконання фізичних вправ; пояснюють правила змагань з різних варіативних модулів навчальної програми; використовують різноманітні лічилки державною мовою; застосовують в уроці фізичної культури рухливі ігри, що супроводжуються віршами, речівками, лічилками; використовують інформацію про історію спортивного руху в Україні та українську спортивну термінологію для усвідомлення ролі фізичної культури для гармонійного розвитку, пошанування національних традицій у фізичному вихованні, українському спортивному русі; формують через культуру спілкування у здобувачів освіти під час гри та занять, правильне пояснення та термінологію, вирішення конфліктів; виконання фізичних вправ у підготовчій частині уроку під україномовний музичний супровід; проведення інтегрованих уроків фізичної культури із предметами мовно-літературної освітньої галузі).

Окрім цього, учителі акцентували увагу на важливості впровадження педагогічних ситуацій: під час стройових вправ учитель делегує учневі повноваження вчителя, учень виступає в ролі вчителя і теж дає команди державною мовою; проведення квестів із різних варіативних модулів зі складання слів, які описують техніку фізичних вправ із певних варіативних модулів навчальної програми; проведення комплексу загальнорозвивальних вправ із поясненням значення кожної вправи для організму людини державною мовою; застосування рольових ігор, дискусій із вирішення конфліктних ситуацій на зразок вправи «Лови помилку»; проведення у віршованій формі комплексів загальнорозвивальних вправ.

3) у спортивно-масовій роботі школярів у позанавчальний час та під час проведення спортивних свят, турнірів (під час проведення змагань «Козацькі забави», військово-патріотичної гри «Сокіл (Джура)» використання козацької атрибутики; пояснення правил спортивної етики та використання української символіки; проведення «Брейн-рингу», під час якого основне завдання – визначення українського діалекту та розпізнання слів іншомовного походження та суржиків.

Варто зазначити, що учителі фізичної культури наголошують на важливості упровадження цієї ключової компетентності у фізичне виховання школярів, оскільки це формує в учнів цінність і позицію української мови в житті. Вони переконані, що це формує вміння висловлювати думки, пропозиції і антипозиції щодо роботи вчителя чи змісту уроку саме українською мовою, наводячи приклад групової (командної) роботи, де є потреба у спілкуванні та розуміння між учасниками групи (команди), що відіграє ключову роль під час гри (футбол, волейбол, естафетні змагання тощо).

Щодо шляхів упровадження ключової компетентності «Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами» учителі зазначають, що в закладах загальної середньої освіти Львівської області рідна та державна мова збігаються, а тому шляхи впровадження рідної мови у фізичне виховання такі самі, як і державної. Іноземну мову пропонують використовувати при вживанні окремих термінів і команд, а також для пошуку необхідної інформації.

Фахівці зазначають, що формування здатності спілкуватися іноземною мовою може здійснюватися через педагогічні ситуації. Пропонують у гуртковій роботі під час секції з бадмінтону використовувати терміни «форхенд», «бекхенд», «сמש». Накидаючи волян учневі, учитель називає термін «форхенд», учень повинен виконати удар справа, називаючи «бекхенд», учень виконує удар зліва, «сמש» – виконується нападаючий удар.

Під час Олімпійського тижня – вікторина «Переклади слово». Вчитель називає: «Волейбол». Учні відповідають: «Літаючий м'яч». «Баскетбол» – «кошик і м'яч»; «Гандбол» – «ручний м'яч»; «Алтимат фризбі» – «літаючий диск». Проведення в школі брейн-рингу, де задаються питання іноземною мовою, що стосуються видів спорту та правил; під час перевірки знань учнів із техніки безпеки можна застосовувати гру «Так або ні», при цьому ці слова учні називають іноземною мовою; під час поділу на команди учні називають свою команду іноземною мовою, перекладають і пояснюють, що це означає; під час рухливої гри «Виклик номерів» номери називаються іноземною мовою; під час подачі команди «Увага» можна користуватися п'ятьма мовами: українською, англійською, німецькою, французькою, російською; для виконання гімнастичного елемента учитель називає його англійською і дає можливість виконати. Якщо учні правильно виконують (це найпростіші елементи), то вони продовжують гру. Ті учні, які неправильно виконали, вибувають із гри. Також пропонують учням виконувати естафету під назвою: «І чужому навчається, і свого не цурайтесь», суть якої полягає в тому, щоб на листку були написані слова англійською мовою на спортивну тематику. Учні по одному біжать до аркуша, виконуючи завдання естафети, й олівцем пишуть переклад слова, повертаються назад, передаючи естафету іншому тощо.

Слід зазначити, що учителі фізичної культури проводять інтегровані уроки, під час яких використовуючи рухливі ігри, певні слова говорять іноземною, наприклад англійською. До прикладу, гра, яку часто використовують, – «Виклик номерів», у котрій номери називають англійською, або гра «Світлофор», у котрій кольори сигналу світлофору показують, а учні називають англійською. Окрім цього, під час проведення загальнорозвивальних вправ на прями, в яких виконується вправа, промовляються англійською. Під час уроку вітання з учнями англійською та повідомлення завдань на початку уроку англійською, інвентар, який використовується в уроці, називається як українською, так і англійською; під час естафет можна застосовувати іноземні назви видів спорту, розрахунок іноземною. Особливо учителі практикують це у початкових класах, де діти почали вивчати лічбу. Рахунок іноземною мовою до 10 і назад, рахунок під час виконання вправ.

У старших класах – ознайомлення з походженням видів спорту. Під час змагань група підтримки використовує гасла, які мають іноземні слова. Під час проведення дистанційних уроків учителі використовують відеоролик (молодша школа), де є озвучення англійською мовою під час виконання елементарних вправ (присідання, махи, стрибки, біг і його різновиди тощо), а також рахунок проводиться англійською. Вчитель під час вивчення варіативного модуля «Футбол» називає англійські слова – «голкіпер», «офсайт», «пенальті», «аут», «форвард» тощо. Учні своїми діями на майданчику виконують або позначають названий іншомовний термін. Можна поставити учням завдання – назвати почуті іншомовні терміни українською мовою. Під час відпочинкової станції, можна використовувати у кросвордах слова іншомовного походження на спортивну тематику.

Таким чином, серед шляхів упровадження мовленнєвих компетентностей нової української школи учителі фізичної культури застосовують педагогічні ситуації, методичні підходи та прийоми, які формують у здобувачів освіти словниковий запас як державною, так і іноземними мовами. Особливу увагу фахівці приділяють спортивній термінології під час формування мовленнєвих компетентностей.

Використана література:

1. Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Коберник І., Ковтунець В. та ін. Концепція української школи. URL: <http://www.oblosvita.mk.ua/attachments/article/3935> (дата звернення 10.12.2021).
2. Гузар В.М., Юськів С.М. Компетентнісний підхід до навчання з фізичного виховання. *Теоретико-методичні засади реалізації компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі*. Херсон: ХДМА, 2019. С. 425–432.

3. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення 13.12.2021).
4. Дяба Т.Г. Компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців фізичного виховання. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2015. (24). URL: <https://www.pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/75> (дата звернення 14.12.2021).
5. Жиров Г.Ф., Куцак В.Н., Бошняк В.І. Оптимізація процесу фізичного виховання з використанням компетентнісного підходу. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути* : тези доп. II Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, 4-5 лютого 2021 р. Дніпро: Україна, 2021. Т. 1. С. 353–355.
6. Лимар Т.О. Підготовка вчителя нової української школи: сучасний стан і перспективи. *Дидаскал*. 2020. № 20. С. 174–176.
7. Моїсєєв С.О., Потеряйко С.М. Ризики та можливості компетентнісно орієнтованого фізичного виховання учнів Нової української школи. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і однокласств у вищих навчальних закладах*. 2019. Т. 2. С. 101–105.
8. Нова українська школа: основи Стандарту освіти. Львів, 2016. 64 с.
9. Про освіту : закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231> (дата звернення 10.12.2021).
10. Сороколіт Н. Можливості реалізації ключових компетентностей Нової української школи у фізичному вихованні школярів. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2019. № 3. С. 167–174.
11. Сороколіт Н.С. Обґрунтування програми розвитку професійних компетентностей учителів фізичної культури в умовах нової української школи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2021. Вип. 7(138). С. 118–123. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7\(138\).25](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7(138).25).
12. Турчик І., Сороколіт Н., Цюпак Б. Формування громадянських та соціальних компетентностей у учнів засобами фізичного виховання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2020. № 1(121), 102-107. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2019.1\(121\)20.20](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2019.1(121)20.20).
13. Хлібкевич С.Б. Сучасні тенденції підготовки вчителя фізичної культури в контексті компетентнісного підходу. *Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і здоров'я людини* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (23-24 квітня 2020 р.). Полтава : Сімон, 2020. С. 89–93.
14. Шиян Р.Б. Типова освітня програма першого циклу початкової освіти. Цикл I (1-2 класи). 2018. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення 03.12.2021).
15. Hamilton R.J., Farruggia S.F., Peterson E.R., Carne S. Key Competencies in Secondary Schools: An Examination of the Factors Associated with Successful Implementation. *Teachers and Curriculum*. 2013. V13. p 47–55.
16. Jevtić B, Dorić G, Milošević D. Developing social competencies of pupils through workshops in physical education classes. *Facta universitatis Series: Physical Education and Sport*, Vol. 17, No 2, 2019, pp. 259–275. <https://doi.org/10.22190/FUPES190314025J>
17. Widyaningsih H., Asmawi M., Tangkudung J. The Influence of Teaching Skills and Effective Communication on The Professional Competencies of Physical Education Teachers. *Journal of Education, Health and Sport*. 24 January 2020, T. 10. № 1. S. 84–89. DOI 10.12775/JEHS.2020.10.01.010.

References:

1. Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity [State standard of basic secondary education] URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (data zvernennia 13.12.2021). [In Ukrainian].
2. Dyba T.H. (2015). Kompetentnisnyi pidkhid u profesiinii pidhotovtsi fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia [Competence approach in professional training of physical education specialists] *Pedahohichna osvita: Teoriia i praktyka. Psykholohiia. Pedahohika*. 24. URL: <https://www.pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/75> (data zvernennia 14.12.2021). [In Ukrainian].
3. Hrynevych L., Elkin O., Kalashnikova S., Kobernyk I., Kovtunets V. ta in. Kontseptsiia ukrainskoi shkoly. [The concept of the Ukrainian school]. URL: <http://www.oblosvita.mk.ua/attachments/article/3935> (data zvernennia 10.12.2021). [In Ukrainian].
4. Huzar V.M., Yuskiv S.M. (2019). Kompetentnisnyi pidkhid do navchannia z fizychnoho vykhovannia. [Competence approach to teaching physical education] *Teoretyko-metodychni zasady realizatsii kompetentnisnogo pidkhodu v systemi stupenevoi pidhotovky fakhivtsiv morskoi haluzi. Kherson: KhDMA*, S. 425–432. [In Ukrainian].
5. Khliblevych S.B. (2020). Suchasni tendentsii pidhotovky vchytelia fizychnoi kultury v konteksti kompetentnisnogo pidkhodu [Current trends in physical education teacher training in the context of the competence approach]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku fizychnoho vykhovannia, sportu i zdorovia liudyny* : materialy V vseukr. nauk.-prakt. konf. (23-24 kvitnia 2020 r.). Poltava : Simon. S. 89–93. [In Ukrainian].
6. Lymar T.O. (2020). Pidhotovka vchytelia novoi ukrainskoi shkoly: suchasnyi stan i perspektyvy. [Teacher training of the new Ukrainian school: current status and prospects]. *Dydaskal*. № 20. S. 174–176. [In Ukrainian].
7. Moiseiev S.O., Poteriaiko S. M. (2019). Ryzky ta mozhlyvosti kompetentnisno oriietovanoho fizychnoho vykhovannia uchniv Novoi ukrainskoi shkoly. [Risks and opportunities of competence-oriented physical education of students of the New Ukrainian School]. *Problemy i perspektyvy rozvytku sportyvnykh ihor i odnorbstv u vyshchkykh navchalnykh zakladakh*. T. 2. S. 101–105. [In Ukrainian].
8. Nova ukrainska shkola: osnovy Standartu osvity. (2016). [New Ukrainian school: basics of the Education Standard]. Lviv. 64 s. [In Ukrainian].
9. Pro osvitu : zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. № 2145-VIII. [On education: the law of Ukraine of 05.09.2017 № 2145-VIII]. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231> (data zvernennia 10.12.2021). [In Ukrainian].
10. Shyian R. B. (2018). Typova osvitiia prohrama pershoho tsyklu pochatkovoї osvity. Tsykl I (1-2 klasy) [A typical educational program of the first cycle of primary education]. URL: <https://mon.gov.ua> (data zvernennia 03.12.2021). [In Ukrainian].
11. Sorokolit N. (2019). Mozhlyvosti realizatsii kliuchovykh kompetentnostei Novoi ukrainskoi shkoly u fizychnomu vykhovanni shkolariv [Possibilities of realization of key competencies of the New Ukrainian school in physical education of schoolchildren]. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. № 3. S. 167–174. [In Ukrainian].

12. Sorokolit N.S. (2021). Obhruntuvannia prohramy rozvytku profesiinykh kompetentnosti uchyteliv fizychnoi kultury v umovakh novoi ukrainskoi shkoly [Substantiation of the program of development of professional competencies of physical education teachers in the conditions of the new Ukrainian school]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*. Vyp. 7(138). S. 118–123. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7\(138\).25](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7(138).25). [In Ukrainian].
13. Turchyk I., Sorokolit N., Cyupak B. (2020). Formuvannya gromadyanskykh ta socialnykh kompetentnostej v uchniv zasobamy fizychnogo vuxovannya [Formation of civic and social competencies in students by means of physical education]. *Naukovyj chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahogichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*. № 1(121). С. 102–107. URL: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2019.1\(121\)20.20](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2019.1(121)20.20) [In Ukrainian].
14. Zhyrov H.F., Kutsak V.N., Boshniak V.I. (2021). Optymizatsiia protsesu fizychnoho vykhovannia z vykorystanniam kompetentnisonoho pidkholu [Optimization of the process of physical education using a competency approach]. *Intehratsiia osvity, nauky ta biznesu v suchasnomu seredovyshchi: zymovi dysputy: tezy dop. II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet konferentsii, 4-5 liutoho 2021 r. Dnipro: Ukraina, T.1. S. 353–355*. [In Ukrainian].
15. Hamilton R.J., Farruggia S.F., Peterson E.R., Carne S. (2013). Key Competencies in Secondary Schools: An Examination of the Factors Associated with Successful Implementation. *Teachers and Curriculum*. V13. p. 47–55.
16. Jevtich B, Dorich G, Miloshevich D. (2019). Developing social competencies of pupils through workshops in physical education classes. *Facta universitatis Series: Physical Education and Sport, Vol. 17. No 2*. pp. 259–275. <https://doi.org/10.22190/FUPES190314025J>
17. Widyaningsih H., Asmawi M., Tangkudung J. The Influence of Teaching Skills and Effective Communication on The Professional Competencies of Physical Education Teachers. *Journal of Education, Health and Sport* . 24 January 2020, T. 10. № 1. S. 84–89. DOI 10.12775/JEHS.2020.10.01.010.

Sorokolit N. S. The approaches for implementation of speech key competences of new Ukrainian school into pupils' physical education

The approaches for implementation of speech competences into physical education of pupils from general education school are discovered in the article. Among them are such competences as “Fluent national language”, “Speaking in native (in case of difference from national) and foreign languages”. On the basis of module control work during course retraining, physical education teachers have described pedagogical situations, methodic approaches and methods that give opportunity to implement those key competences with physical education tools. Module control work is created in terms of special course of qualification improvement “Modernization of school physical education in terms of New Ukrainian School”. The program of special course means the implementation of three content modules: 1. Physical education branch, its place and specifics of implementation in terms of educational reform “New Ukrainian School”. 2. Transformation of physical education and program requirements from physical education in conditions of educational changes. 3. Key competences of the reform “New Ukrainian School”. During three content modules physical education teachers had opportunity to develop professional competences in order to perform studying, methodic, physical-rehabilitation and group work in terms of New Ukrainian School standards; to obtain the technique of forming evaluation; demonstrate the ability to model physical education classes on the basis of competence approach and readiness to implement key competences. It was discovered, that main approaches to implement speech key competences are organization of events during the Olympic week, lesson; communication in national language during the year; realization of key competences in sport-mass pupils' work in after-school time and forming of pedagogical situations, when pupils are delegated with teachers' responsibilities during the year.

Key words: key competence, physical education teachers, tools, course retraining.

УДК 378.016:[373.2:376]

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.2.17>

Сорочан М. П.

**ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Можливість упровадження інклюзивної освіти, забезпечення адаптивності освітнього середовища і якості освітнього процесу безпосередньо детермінуються підготовкою (формуванням готовності) майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до роботи в нових умовах.

У статті проаналізовано дослідження українських та закордонних науковців, у центрі уваги яких знаходиться особистість педагогів, які підготовлені до впровадження ідей інклюзивної освіти, до фізичного, емоційного, інтелектуального розвитку дітей з особливими освітніми потребами і здатні працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Наведено тлумачення поняття готовності майбутніх вихователів до інклюзивного навчання як динамічної, інтегративної психолого-педагогічної підготовки, що проявляється в їхній здатності до індивідуального і диференційованого розвитку, мобілізації спеціальних знань, умінь та навичок реалізації інклюзивної освіти, активній професійній позиції та сформованій потребі здійснювати професійну діяльність щодо повноцінного навчання і виховання дітей відповідно до їхніх можливостей в умовах інклюзивного освітнього середовища.